

Advies Ondernemersfonds Meierijstad

12 juni 2026

1. Inleiding

In 2025 is een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een ondernemersfonds in Meierijstad. De wens tot versterking van het ondernemersklimaat en het organiserend vermogen, meer slagkracht om nieuwe collectieve uitdagingen aan te kunnen, meer kansen op samenwerking te benutten en het voorkomen van free-ridergedrag vormden de aanleiding voor dat onderzoek. Op 22 oktober 2025 is daarover een rapport verschenen van de hand van Blaauwberg.

In november 2025 is besloten om besluitvorming over de komst van een ondernemersfonds uit te stellen en meer aandacht te besteden aan communicatie en gesprekken over nut, noodzaak en draagvlak

Dat traject is vormgegeven door het opzetten van een website (www.ondernemersfondsmeyerijstad.nl) met daarop alle beschikbare informatie en vier werkgroepbijeenkomsten (in de periode maart- mei 2026) met vertegenwoordigers uit bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Aanvullend worden in de periode juni - juli 2026 vier openbare – voor alle ondernemers en organisaties toegankelijke - informatiebijeenkomsten over de plannen voor het ondernemersfonds georganiseerd.

Trekker van het traject is Ondernemend Meierijstad, als initiatiefnemer voor het onderzoek naar het ondernemersfonds, gefaciliteerd door de gemeente. Blaauwberg is betrokken als adviseur en heeft de werkgroepbijeenkomsten bijgewoond. Op basis van het traject uit 2025 en de recente werkgroepbijeenkomsten is dit advies door Blaauwberg opgesteld.

Als het gaat om meer achtergrondinformatie over bijvoorbeeld de werking van het ondernemersfonds, verwijzen we graag naar het [rapport](#) van 22 oktober 2025 ¹ en de website

¹ <http://ondernemersfondsmeyerijstad.nl/wp-content/uploads/20251022-Ondernemersfonds-Meierijstad-Blaauwberg-Eindrapport.pdf>

www.ondernemersfondsmeerijstad.nl. In bijlage 2 is het advies uit het rapport van 22 oktober 2025 opgenomen.

2. Samenstelling van bevindingen uit de werkgroep

De werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van:

- Ondernemend Meerijstad (mede namens Ondernemend Erp, Sint-Oedenrode en Veghel)
- Ondernemend Schijndel
- Zijtaartse Ondernemers Vereniging
- Verenigde Recreatieondernemers Meerijstad en Vereniging Vlagheide (mede namens Schaapskooi Schijndel en Streekpark Kienehoeft)
- ZLTO afdeling De Meerij
- Koninklijke Horeca Nederland afdeling Meerijstad
- Koning Willem I College
- Brabant Zorg
- WoonMeij (mede namens Area Wonen en Brabant Wonen)
- Adviesraad Sport Meerijstad
- Stichting Centrummanagement Schijndel
- Stichting Centrummanagement Veghel
- Citymanagement Sint-Oedenrode
- Stichting Cultuurfabriek Noordkade
- Gemeente Meerijstad

De werkgroepbijeenkomsten vonden plaats op 3 maart, 31 maart, 6 mei en 27 mei.

Vertrekpunt van de werkgroepbijeenkomsten was niet dat men het onderling eens hoefde te worden over de wenselijkheid van de komst van een ondernemersfonds. Doel van de werkgroepbijeenkomsten was informatie en argumenten uit te wisselen, zodat er over het "wat en hoe" geen onduidelijkheid meer kan bestaan en dat - als er een ondernemersfonds komt - dit tot stand komt op basis van input vanuit de partijen in de werkgroep.

De standpunten in de werkgroep over wenselijkheid, nut en noodzaak van een Ondernemersfonds Meerijstad liepen sterk uiteen. De werkgroep is dan ook niet tot een eenduidige invulling of standpuntbepaling gekomen.

In grote lijnen is een aantal gedeelde beelden, kansen en kritiekpunten te benoemen uit de discussies die de werkgroep heeft gevoerd. We geven die hieronder weer.

Een aantal beelden werd breed herkend:

- Het belang dat de vertegenwoordigers van *business to business* bedrijven (waarvan een groot deel op de bedrijventerreinen is gevestigd) hechten aan een ondernemersfonds werd gezien en daar was begrip voor.
- Nut en noodzaak van sector- en gebiedsoverstijgende samenwerking en collectieve actie wordt door iedereen onderschreven: integraal samenwerken, elkaar helpen, elkaar leren kennen en weten te vinden versterkt de lokale economie.
- De notie dat er (toekomstige) knelpunten en kansen zijn die heel ondernemend Meerijstad raken en dat er nu kansen blijven liggen door gebrek aan samenwerking en collectieve actie wordt ook gedeeld. Veel partijen geven aan de zaken op dit moment goed voor elkaar te hebben, maar tegelijkertijd is niet goed te voorspellen wat op langere termijn uitdagingen of knelpunten zijn, of waar kansen komen te liggen waar dan geen budget of aandacht voor is. Daarbij zou samenwerking en budget in het ondernemersfonds kunnen helpen.

- Dat in de kleine kernen de bedrijvigheid snel terugloopt, dat daarmee de leefbaarheid flink onder druk staat en er behoefte is aan bredere samenwerkingsvormen met ondernemers en maatschappelijke organisaties binnen en buiten de afzonderlijke kernen, werd herkend.
- Eerder al werd vanuit het beroepsonderwijs en de zorg al opgemerkt dat een ondernemersfonds een kans is om de jongeren in de volle breedte te verbinden aan ondernemerschap en samen invulling te geven aan oplossingen en uitdagingen in de zorg.

Aanvullend zijn kansen benoemd, die met het ondernemersfonds benut zouden kunnen worden. Deze kansen worden herkend, maar voor een aantal deelnemers in de werkgroep betekende dat niet dat een ondernemersfonds daarvoor nuttig en nodig is:

- Aanjagen van samenwerking en nieuwe initiatieven. Dit houdt ook meteen in dat er een actieve rol van het bestuur van het ondernemersfonds wordt verwacht om verschillende partijen en project(idee)en bij elkaar te brengen.
- Cofinanciering bij het aanvragen van (bovenlokale) subsidies, of projecten die door meerdere partijen worden gefinancierd.
- Uitvoeren van projecten op het gebied van thema's als mobiliteit, branding en leefbaarheid.
- De combinatie van sector- en gebiedsoverstijgend overleg en de zekerheid dat er ook budget is om zaken samen te kunnen oppakken. Het ondernemersfonds kan daarmee zaken in beweging krijgen.
- De borging van continuïteit en uitvoeringskracht in het ondernemersfonds maakt werken met een langetermijnhorizon mogelijk.

Twijfels, vragen en kritiek zijn er bij een aantal deelnemers. Die zijn samen te vatten in een aantal punten:

- Een aantal gebieden (met name de kernwinkelcentra) kennen al collectieve arrangementen die momenteel goed werken (BIZ resp. reclamebelasting). De komst van een ondernemersfonds betekent een extra bijdrage van ondernemers, die in hun werkgebied door de centrummanagementorganisaties als niet noodzakelijk wordt gezien. Besproken is dat een BIZ voor de initiatiefnemers van het ondernemersfonds geen goed alternatief is (zie daarover meer in 3.1). Daarmee ontstaat de enigszins paradoxale situatie dat een bestaande uitgebreide collectieve regeling in een beperkt geografisch gebied een argument wordt om voor de hele gemeente niet over te gaan naar een collectieve regeling (gericht op verbetering van het organiserend vermogen in de hele gemeente en gebieds- en sectoroverstijgende samenwerking).
- Een aantal keren is ingebracht dat voor een goede samenwerking geen financieel vehikel als het ondernemersfonds nodig is, maar dat die ook zonder financiële onderlegger gerealiseerd kan worden. Met andere woorden: wat is dan de meerwaarde van een ondernemersfonds?
- Een aantal partijen stelt vraagtekens bij het mechanisme, waarbij eerst de financiën worden georganiseerd (via de OZB) en daarna de bestedingen aan de orde zijn (in plaats van een projectmatige manier van werken, waar middelen worden gezocht bij afzonderlijke projectplannen). Dat leidde ook tot de vraag hoe je ervoor zorgt dat iedere (individuele) bijdrager ook baat heeft bij het fonds.

In het rapport van 22 oktober 2025 komen deze punten ook aan de orde. Zowel in de besprekingen in de werkgroep als in schriftelijke communicatie daarbuiten is daarover gecorrespondeerd. Vanuit de gemeenteraad zijn aan de gemeentelijke organisatie eerder ook soortgelijke vragen gesteld en beantwoord.

3. Advies

Deze adviesrapportage kent zes onderdelen:

1. Een advies over de haalbaarheid
2. Een advies over de governance
3. Een advies over de trekkingsgebieden
4. Een advies over het tarief
5. Een overweging over draagvlak
6. Een afspraak over de reacties van de werkgroepleden op het advies.

Als bijlage is het advies uit het rapport van 22 oktober 2025 nogmaals opgenomen. Voor meer uitleg over het ondernemersfonds en het onderzoekstraject van vorig jaar verwijzen we naar dat rapport en naar de website ondernemersfondsmeerijstad.nl.

3.1 Advies over de haalbaarheid

De discussie over de komst van een ondernemersfonds in Meerijstad voltrok zich in de werkgroep grotendeels langs dezelfde lijnen als tijdens het onderzoek van 2025. Een verschil ten opzichte van het proces in 2025, is dat nu in de werkgroepbijeenkomsten alle partijen tegelijkertijd met elkaar aan tafel zaten.

Er is over en weer meer begrip voor elkaars argumenten, maar de meningen over wenselijkheid, nut en noodzaak van een Ondernemersfonds Meerijstad liepen in de werkgroep sterk uiteen.

Ook is nog eens door Ondernemend Meerijstad aangegeven waarom een BIZ voor de bedrijventerreinen geen wenselijke optie is: de achterban van Ondernemend Meerijstad zit in heel de gemeente (niet alleen op bedrijventerreinen, zoals bij meer ondernemersorganisaties het geval is) en de uitdagingen van de toekomst kunnen niet alleen worden opgelost binnen een gebied met allemaal soortgelijke ondernemers, daar is sector- en gebiedsoverstijgende samenwerking voor nodig. Elders in het land komen veel BIZ-en niet van de grond en of blijken ze niet duurzaam, vanwege met name de strikte voorwaarden en benodigde (her)stemmingen na vijf jaar.

Wel zijn er mogelijkheden om elkaar meer tegemoet te komen als het gaat om de hoogte van het tarief, de duur van de experimenteerperiode en de inrichting van de werkgebieden (de trekkingsgebieden). In dit advies wordt daar ook op ingegaan.

Voor de volledigheid is de samenvatting en het advies uit dat rapport als bijlage 2 opgenomen. In het kort komt het op het volgende neer:

- *Het ondernemersfonds biedt mogelijkheden om structurele samenwerking, collectieve slagkracht en financiering mogelijk te maken, vooral voor opgaven zoals energietransitie, subsidies, veiligheid, arbeidsmarkt en samenwerking met publieke partijen. Dat zijn opgaven die individuele ondernemers of afzonderlijke sectoren moeilijk zelfstandig kunnen oppakken. Een ondernemersfonds kan zorgen voor een sterkere organisatiegraad, een gezamenlijke gesprekspartner en meer investeringsvermogen.*
- *Hoewel geen sprake is van eensgezind draagvlak onder het georganiseerde bedrijfsleven en instellingen, zijn er genoeg argumenten en dragende partijen om een ondernemersfonds in Meerijstad haalbaar te achten.*
- *Het ontbreken van unaniem draagvlak is op zichzelf geen reden om het fonds af te wijzen; de vraag is vooral of er voldoende vertrouwen is in het voorstel. Niets doen lost ook weinig op: het niet invoeren van een fonds houdt de huidige versnippering in stand en laat kansen op gezamenlijke agendering, externe financiering, inspelen op nieuwe ontwikkelingen / transitie en versterking van de lokale economie liggen. Er zijn*

kritiekpunten vanuit een aantal ondernemerscollectieven ingebracht, maar er is ook geen beter/ ander alternatief naar voren gekomen behalve de huidige situatie laten voortbestaan.

- *Daarom luidde de conclusie in oktober 2025 dat de invoering van een ondernemersfonds haalbaar en kansrijk is.*

Het in dit rapport opgestelde advies volgt deze hoofdlijnen. Er zijn belangrijke voorstanders van het ondernemersfonds (grootzakelijk, industrie en een groot deel van de publieke/ non-profit sector, waaronder ook het onderwijs en de zorg. Gezamenlijk vertegenwoordigen zij in termen van vastgoedwaarde ongeveer driekwart van de economie (en daarmee van de bijdrage aan het ondernemersfonds in Meierijstad). Gezien de ervaringen elders in het land en de ambitie en het organiserend vermogen van het georganiseerd bedrijfsleven in Meierijstad is het antwoord op de vraag “is het ondernemersfonds haalbaar en is de kans op succes groot” derhalve positief.

Vervolgens is het aan de politiek om het voorstel om te komen tot een ondernemersfonds te beoordelen op z’n merites en uitvoerbaarheid.

In de werkgroep verschillen zoals gezegd de meningen over het ondernemersfonds, van voorstanders tot tegenstanders en tussenposities (in de bijlagen bij dit advies zijn reacties van werkgroepleden opgenomen, zie paragraaf 3.6 voor een nadere toelichting daarop).

In de werkgroep is wel gewerkt aan een gedeeld beeld van de inhoud en werking van het ondernemersfonds, er is geluisterd naar elkaars standpunten en op een aantal punten zijn partijen wel degelijk dicht bij elkaar gekomen. Er is zeker sprake van samenwerkingsbereidheid, ook bij de partijen die terughoudend of kritisch zijn. Er is ook erkenning dat het fonds mogelijkheden biedt. En door vrijwel alle partijen is uitgesproken dat als het fonds er komt, ze een actieve rol willen pakken om het tot een succes te maken.

In het rapport van oktober 2025 stelden we verder een experimenteerfase voor van vijf jaar, met daarna een evaluatie. Het fonds heeft dan vijf jaar om zichzelf te bewijzen. Daarmee is de horizon langer dan de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Dat is nog steeds een wenselijk uitgangspunt. Maar het is ook een discussiepunt waarin een compromis naar een kortere experimenteertijd aan de orde kan zijn.

We stellen voor om na drie jaar een tussenevaluatie te houden, met name om te bepalen of de structuur met de voorgestelde trekkingsgebieden goed werkt.

Het is aan het bestuur van het fonds om een vorm te kiezen voor de evaluatie. Het moet een evaluatie zijn met voldoende informatie en houvast voor ten minste twee partijen: het verenigde bedrijfsleven en de gemeente Meierijstad.

3.2 Advies over de governance

We stellen een eenvoudige organisatiestructuur voor.

De middelen in het fonds komen in beheer bij een Stichting Ondernemersfonds. De stichting heeft twee kerntaken: als kassier en als toezichthouder. Daarbij ondersteunt het Stichtingsbestuur trekkingsgebieden wanneer zij daarom vragen. De stichting wordt een formele rechtspersoon.

Het centrale stichtingsbestuur van het ondernemersfonds gaat niet over de bestedingen vanuit de werkgebieden, maar heeft wel een belangrijke taak in het bevorderen van samenwerking binnen en tussen de werkgebieden (zie verder 3.4).

De inhoudelijke besluitvorming vindt plaats binnen de trekkingsgebieden. Binnen de trekkingsgebieden is een bestaande organisatie de voortrekker, of wordt een platform ingericht met de verschillende belanghebbenden (zie volgende paragraaf voor de afbakening van de trekkingsgebieden). Dat kan een nieuwe rechtspersoon worden, maar dat hoeft zeker niet. Het kan ook een informeel platform zijn (de rechtsvorm is immers geborgd binnen de centrale stichting).

Van belang in de governance zijn verder nog:

- het non-interventiebeginsel (geen politieke sturing) en non-substitutie (geen vervanging van gemeentelijke taken) als het gaat om de relatie tussen de gemeente en het ondernemersfonds
- dat het bestuur van het ondernemersfonds onafhankelijk is.

In het rapport van 22 oktober 2025 is meer achtergrond te vinden over de werking en governance van het ondernemersfonds.

3.3 Advies over het tarief

In het rapport van oktober 2025 is toegelicht hoe het voorstel voor een tariefstelling tot stand komt. Niet op basis van een afgebakende projectbegroting, maar op basis van ambities: wat is er nodig om de uitdagingen van de komende jaren het hoofd te bieden, huidige ambities waar te maken en het organiserend vermogen te versterken? In de werkgroep is over deze manier van werken discussie geweest.

We adviseren een tarief van € 60 per € 100.000 WOZ-waarde. Vanwege de relatief hoge totale waarde van niet-woningen in Meierijstad levert dat een substantieel werkbudget op. De tarieven van andere fondsen in het land loopt sterk uiteen, maar de afgelopen jaren zijn de meeste ondernemersfondsen gestart met een tarief dat ongeveer een kwart hoger ligt.

De € 60 per € 100.000 WOZ-waarde (uiteraard om te rekenen naar een bepaald percentage, dat opgaat in de OZB-aanslag) is nog steeds een redelijk uitgangspunt.

We adviseren het tarief van € 60 voor de kalenderjaren 2027 t/m 2029 vast te leggen en daarmee niet te indexeren gedurende de eerste drie jaar. In de evaluatie kan dan de vraag naar indexering worden meegenomen.²

3.4 Advies over de trekkingsgebieden

In de werkgroep is vanuit de vraag “stel dat het Ondernemersfonds Meierijstad er komt, wat zou dan een goede werkstructuur zijn?” gesproken over een voorstel voor de werkgebieden van het fonds, oftewel de “trekkingsgebieden”.

In de discussie daarover ging het vooral om twee afwegingen: 1. sectoraal versus geografisch werken en 2. de schaal van de werkgebieden.

Voor wat betreft de schaal is er een voorkeur voor grotere werkgebieden, om zo kwaliteit van de discussie over doelen en bestedingen en ook de slagkracht te bevorderen. De discussie over sectorale versus geografische

² De € 60 per € 100.000 WOZ-waarde moet een omgerekend worden naar een procentuele verhoging van de OZB. Ook als de gemeente tussentijds de OZB verhoogt, moet de bijdrage aan het ondernemersfonds niet hoger worden dan die € 60 per € 100.000 WOZ-waarde. Dat deel wordt dan ook niet geïndexeerd.

werkgebieden ging in de werkgroep vooral over enerzijds het buitengebied (al dan niet een apart agrarisch trekkingsrecht). Daarbij werd door veel deelnemers aangegeven juist de samenwerking over de eigen sectorale en geografische grenzen heen van belang te vinden.

In dit advies wordt dan ook gekozen voor een beperkt aantal, grotere werkgebieden. De werkgebieden zijn autonoom als het over de bestedingen gaat, met uitzondering van een de organisatiekosten voor het fonds, die we vooraf inschatten op 2 procent.

Daarnaast adviseren we een gemeentebreed trekkingsrecht van tien procent, om de sector- en gebiedsoverstijgende samenwerking te bevorderen. Mat name de non-profit partijen in de werkgroep gaven aan vooral in die sector- en gebiedsoverstijgende samenwerking de kansen en voordelen van de komst van een fonds te zien. De rol van het stichtingsbestuur is daarin belangrijk, als aanjager van die samenwerking.

In de onderstaande tabel is een voorstel voor de trekkingsgebieden en hun omvang een aansturing opgenomen. De trekkingsgebieden staan niet vast en kunnen in de loop van de tijd naar eigen inzicht worden aangepast. Daar gaan de trekkingsgebieden zelf over en het stichtingsbestuur kan daarin adviseren en faciliteren.

Het gaat bij de bedragen om de WOZ-gegevens uit 2024 (prijsspeil 2023) en een tarief van € 60 per € 100.000 WOZ-waarde (gezamenlijk voor gebruiker en eigenaar). Er zijn uiteraard fluctuaties mogelijk door nieuwbouw, waardegroei (of -verlies), bezwaren en leegstand. Gezien de gemiddelde waardestijging van zakelijk onroerend goed, zal de omvang naar verwachting hoger uitvallen dan in deze tabel. We gaan nog in gesprek met de gemeente om de cijfers mogelijk te actualiseren.

Voorstel Trekkingsgebieden Ondernemersfonds Meierijstad

	Trekkingsgebied	Aansturing	Budget *
1.	Gemeentebreed (10%)	Platform van vertegenwoordigers vanuit de andere trekkingsgebieden (één per trekkingsgebied), eventueel aangevuld met de voorzitter van het stichtingsbestuur	€ 161.000
2.	Not for profit	Platform van KW1C, Brabant Zorg, woningcorporaties, Adviesraad Sport, Cultuurfabriek Noordkade, Spectrum, bibliotheken en eventueel anderen	€ 164.000
3.	Bedrijventerreinen	Ondernemend Meierijstad	€ 808.000
4.	Buitengebied agrarisch	ZLTO	€ 143.000
5.	Buitengebied niet-agrarisch	Platform van VRM, Vereniging Vlagheide, Streekpark de Kienehoef, Schaapskooi Schijndel en eventueel anderen (bijvoorbeeld KHN)	€ 95.000
6.	Kernen	Platform van Ondernemersverenigingen Zijtaart en Mariaheide, Ondernemend Erp, Ondernemend Meierijstad, Koninklijke Horeca Needrland en eventueel anderen	€ 133.000
7.	Centrummanagementgebieden *	Centrummanagement Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel	€ 83.000
	Organisatiekosten (2%) **	Stichtingsbestuur	€ 32.000
	Totaal		€ 1.619.000

* Het gaat om de huidige BIZ- en reclamebelasting-gebieden in Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel

*** Secretariaat, jaarrekening met accountantscontrole, website, verzekeringen, boekhoudpakket en aanhouden van een kleine weerstandreserve*

In het rapport van 22 oktober 2025 is meer informatie te vinden over het hoe en waarom van trekkingsgebieden. Dat geldt ook voor de rol van het stichtingsbestuur van het ondernemersfonds in het aanjagen van de samenwerking binnen en tussen trekkingsgebieden.

In dat rapport is ook ingegaan op de verhouding tot de huidige BIZ-en en reclamebelasting: "Er zijn op dit moment centrummanagementorganisaties in Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode. ... De drie centrummanagementorganisaties willen hun huidige positie en werkgebied handhaven. Het alternatief was een groter werkgebied dan de huidige centra (namelijk de hele kern Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode), met een heffing die past bij de ambities van de centra. Daar is uitgebreid over gesproken, maar een groter werkgebied is in de ogen van de centrummanagementorganisaties geen werkbare optie. Er is daarom gekozen voor een apart trekkingsrecht voor de drie centrummanagementorganisaties, binnen hun huidige werkgebied. Het is aan de centrummanagementorganisaties hoe ze het budget uit dit trekkingsrecht relateren aan de budgetten uit de BIZ en reclamebelasting. De aansturing van het budget komt dus onder regie van de bestaande centrummanagementorganisaties."

3.5 Over draagvlak

Bij de discussie over een ondernemersfonds duikt vroeg of laat de vraag naar een peiling of enquête op. Wie die vraag laat domineren, belandt in een debat over procedures, vraagstelling, aantallen, respons en de vraag wat de status van zo'n peiling moet zijn (en bij welke responspercentage die zeggingskracht heeft). Dat levert veel vertraging op terwijl de eigenlijke vraag dan onbeantwoord blijft: wat zijn de collectieve opgaven in de gemeente, en zijn de ondernemers in staat die samen aan te pakken?

Er is verder een aantal argumenten om de discussie over draagvlak te voeren langs de lijnen zoals tot nu toe gehanteerd, in plaats van een peiling:

- *De inhoud gaat voor.* Een ondernemersfonds staat of valt niet bij een meerderheidsuitslag, maar bij de kwaliteit van het voorstel.
- *Georganiseerd ondernemerschap verdient gewicht.* Niet elke stem weegt even zwaar. Ondernemers actief in branche- of gebiedsorganisaties investeren al tijd, geld en energie in de collectieve omgeving; hun oordeel is geïnformeerd en geworteld in de praktijk. Wie de mening van niet-georganiseerden zwaarder laat wegen, geeft onbedoeld het signaal dat betrokkenheid niet loont.
- *De gemeenteraad als juiste arena.* De democratische afweging hoort thuis in de gemeenteraad, niet in een enquête-uitslag. De raad beoordeelt of er een publiek belang is, of de plannen doordacht zijn en of de financiële gevolgen hanteerbaar zijn.
- *Peilingen werken averechts.* Een peiling vraagt om een zwart-wit antwoord op een vraag die zelden zwart-wit is.
- *Collectieven als eerste ring, maar ook brede communicatie.* Dat neemt niet weg dat alle ondernemers mee moeten kunnen praten over de plannen. Dat vergt goede communicatie en de wil om je te verdiepen in wat er in de omgeving van je onderneming gebeurt. In Meierijstad worden daar in juni en juli 2026 vier bijeenkomsten voor georganiseerd. Communicatie vindt plaats via de betrokken ondernemersverenigingen, social media en de website ondernemersfondsmeierijstad.nl.

3.6 Reacties van de deelnemers aan de werkgroep

De deelnemers aan de werkgroep is gevraagd om vormvrij hun zienswijze op dit advies over het Ondernemersfonds Meierijstad schriftelijk weer te geven. Die zienswijzen zijn (integraal) als bijlagen aan dit advies toegevoegd.

Bijlage 1: bijdrage per economische sector

In de tabel B1 is ter informatie terug te vinden wat de bijdrage vanuit economische sectoren is aan het ondernemersfonds (bij een bijdrage van € 60 per € 100.000 WOZ-waarde). Het gaat daarbij dus niet om trekkingsrechten, het gaat er alleen om inzicht te geven in de herkomst van de bijdragen (en daarmee van de structuur van de economie). In B2 is meer in detail weergegeven hoe dat uitpakt in de gemiddelde bijdrage per WOZ-object. In B3 is per sector de verdeling naar omvang van de bijdragen weergegeven.

Verschillen en optellingen die niet op 100% uitkomen komen door afrondingen.

Tabel B1 Inbreng in het ondernemersfonds per sector bij een bijdrage van € 60 per € 100.000 WOZ-waarde

Zakelijk en industrie (b-to-b)	€ 1.026.000
Agrarische sector	€ 171.000
Horeca, winkels en recreatie	€ 158.000
Zorg, onderwijs, overheid	€ 144.000
Sport en cultuur	€ 55.000
Overig (bouwgrond, nutsvoorzieningen, privégrond)	€ 65.000
Totaal	€ 1.619.000

Tabel B2 Gemiddelde bijdrage per WOZ-object

	% van de totale WOZ-waarde niet-woningen	Aantal objecten	Gemiddelde bijdrage per object bij een bijdrage van € 60 per € 100.000 WOZ-waarde
Agrarisch	11%	887	€ 192
Cultuur	1%	14	€ 771
Horeca	2%	165	€ 225
Zorg, onderwijs, overheid	9%	123	€ 1.161
Recreatie	1%	34	€ 247
Retail	7%	465	€ 235
Sport	3%	123	€ 351
Zakelijk en industrie	64%	1.811	€ 566
Overig	4%	624	€ 106

**De bijdrage per object omvat het totaal van eigenaarsdeel en gebruikersdeel per object. Indien een organisatie of ondernemer alleen gebruiker of alleen eigenaar van een object is een aanslag voor ongeveer 50% opgelegd worden (afhankelijk van de exacte verdeling tussen eigenaars- gebruikersdeel).*

Tabel B3 Verdeling naar omvang bijdrage

	Gemiddelde bijdrage per object bij een bijdrage van € 60 per € 100.000 WOZ-waarde	Percentage objecten met minder dan € 250 bijdrage	Percentage objecten met tussen de € 250 en € 500 bijdrage	Percentage objecten met meer dan € 500 bijdrage
Agrarisch	€ 192	73%	21%	4%
Cultuur	€ 771	56%	28%	14%
Horeca	€ 225	78%	20%	3%
Zorg, onderwijs, overheid	€ 1.161	31%	17%	49%
Recreatie	€ 247	60%	29%	7%
Retail	€ 235	80%	12%	6%
Sport	€ 351	62%	18%	17%
Zakelijk en industrie	€ 566	62%	16%	20%
Overig	€ 106	70%	15%	13%
Totaal	€ 380	67%	17%	14%

Bijlage 2: Advies en Overwegingen uit het rapport van 22 oktober 2025

Deze rapportage is het resultaat van een onderzoek naar nut en noodzaak van, en het dragend vermogen voor een Ondernemersfonds in Meierijstad. Vaak wijst een onderzoekstraject vanzelf naar één duidelijke richting, in Meierijstad zien we dat ook na gesprekken met een dertigtal sleutelspelers, meerdere bijeenkomsten en uitgebreide inventarisaties van voor-en tegenargumenten, geen eenduidig beeld is ontstaan.

Het initiatief wordt gedragen door een aantal grote ondernemerscollectieven en maatschappelijke organisaties. Tegelijkertijd bestaat er nog geen breed gedeeld gevoel van urgentie onder de andere partijen. Vanuit die tweede groep kennen de reacties twee hoofdlijnen: ten eerste twijfel of een gemeentebreed ondernemersfonds het meest geschikte instrument is om het organiserend vermogen te versterken en ten tweede twijfels hoe de praktische uitwerking eruit gaat zien.

Over het eerste punt constateren we dat er in de gesprekken ook geen alternatief naar voren komt (behalve dat voor een aantal partijen de huidige situatie geen verandering behoeft), terwijl de grenzen aan het organiserend vermogen over het algemeen wel worden erkend. Voor het tweede punt kunnen we verwijzen naar de voorstellen daarvoor in dit onderzoeksrapport en de positieve ervaringen in andere fondsen.

Ondanks de veelheid van standpunten constateren we dat de gevoelde urgentie bij de grote ondernemersverenigingen en andere partijen die voorstander zijn van de komst van het fonds én bereidheid om met het gehele georganiseerde bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties het fonds tot een succes te maken, de slaagkans van het Ondernemersfonds groot is.

We concluderen daarmee dat de aard en schaal van de opgaven, gecombineerd met het potentieel aan beschikbare energie bij de dragende partijen, pleiten voor het instellen van een ondernemersfonds. De komst van een ondernemersfonds kan, ondanks bezwaren aan de voorkant, zorgen voor een verenigd platform en een sterke gesprekspartner met brede vertegenwoordiging binnen de gemeente. We hebben daar de volgende overwegingen bij.

Ten eerste willen we benadrukken dat 'draagvlak' geen zelfstandig argument is om een fonds af te wijzen. Een fonds wordt gesticht op basis van de bevoegdheid van de gemeenteraad om de algemene middelen van de gemeente te voeden met een ozb-verhoging. Dit gebeurt jaarlijks, al was het maar als indexering van de tarieven van vorig jaar, maar ook als beleidsbesluit om de begroting sluitend te krijgen. Bij al die verhogingen wordt de vraag naar draagvlak niet gesteld en daar is ook geen wettelijke vereiste voor. Dat neemt niet weg dat er in een traject als deze gestreefd moet worden naar een goed draagvlak. Maar het gaat bij 'draagvlak' niet om een referendumachtige stemming. Bij een ondernemersfonds is de vraag aan de gemeenteraad of er voldoende vertrouwen is in het voorstel om het mogelijk te maken. Het vertrouwen wordt niet getalsmatig onderbouwd (zoveel procent voor, zoveel procent tegen), maar met argumenten, zoals elk politiek voorstel dat geld kost onderbouwd moet worden.

Een tweede observatie is dat het verwerpen van een fonds nu niets oplost. Bij een moderne bedrijfsvoering horen vormen van lokale samenwerking, belangenbundeling en verantwoordelijkheid voor de omgeving. De netcongestie is daar een actueel maar krachtig voorbeeld van. Alle oplossingen – technisch, infrastructureel, logistiek en financieel – vergen een zekere mate van schaal en collectiviteit. Zeker als het gaat om de energietransitie, is brede organisatie van het collectief een voorwaarde om in gesprek te kunnen met netbeheerders en om aanspraak te kunnen maken op (provinciale) subsidies. De landelijke praktijk laat zien dat het organiseren van een stabiel en substantieel investeringsbudget niet goed van de grond komt op basis van vrijwillige bijdragen.

Het is tekenend dat veel gemeenten die op dit moment een ondernemersfonds in onderzoek hebben, dat al voor de tweede keer doen. De eerste keer werd besloten om er vanwege weerstand of desinteresse vanaf te zien. Maar met nieuwe ondernemerswoordvoerders en coalities komt de vraag naar structurele financiering weer terug. Het komt ook voor dat de oplossing eerst wordt gezocht in een kleinschaliger aanpak met een BIZ of een reclamebelasting. Als die vastlopen of als de behoefte aan een eigen agendavoering gegroeid is, komt alsnog de vraag naar een ondernemersfonds weer aan de orde.

Een derde punt is dat naast de interne voordelen van structurele samenwerking, ook de externe uitstraling een rol speelt. Steeds meer innovatieve bedrijven kijken bij hun vestigingsbesluiten goed om zich heen naar hoe de omgeving georganiseerd is. Een hoge organisatiegraad van ondernemers en een vast samenwerkingsverband is voor hen een teken dat er ruimte is om over problemen te praten, zoals vergunningen, infrastructuur of personeelsvoorziening. Een ondernemersfonds wordt zodoende onderdeel van de interregionale concurrentie om bedrijven en om personeel.

Ten vierde is een vorm van zelforganisatie en de beschikbaarheid van structureel collectief geld stilaan een randvoorwaarde geworden voor publiek-private partners om de samenwerking aan te gaan. De provincie maakt dit heel expliciet door provinciale subsidiëring afhankelijk te maken van de mate waarin lokaal investeringsgeld op tafel wordt gelegd. Geen collectief geld betekent geen subsidie. In andere gevallen gaat het niet om geld, maar de vraag of er een vorm van praktische samenwerking van de grond komt. Netbeheerders doen zaken met collectieven, niet of nauwelijks met individuele bedrijven. De politie investeert meer tijd en capaciteit in preventie op georganiseerde terreinen met een helder aanspreekpunt. Verzekeraars geven kortingen op de premie indien sprake is van gecertificeerd collectief dat actief investeert in het terrein. Scholen hebben geen capaciteit om alle lokale bedrijven te contacteren met de vraag om stageplaatsen of bedrijfsbezoeken, ook zij werken het liefst samen met collectieven.

Het niet-kiezen voor een fonds betekent niet eens zozeer dat er veel van de huidige voorzieningen en activiteiten verloren gaan. Het betekent vooral een gemis aan kansen en investeringen van buiten. De ondernemers in gemeenten met de beste organisatiegraad trekken aan het langste eind. Aan de beperkt- of niet-georganiseerden gaat de muziek voorbij.

Tot slot komt de vraag 'what is in it for me?' Vaak in de discussies over een ondernemersfonds op. Iedere bijdrage via de OZB is immers een investering en die investering moet iets opleveren. Dat kan op verschillende manieren. Soms erg concreet, denk aan gezamenlijke beveiliging of afvalinzameling, waardoor ondernemers direct kosten besparen. Of bijvoorbeeld door gezamenlijke promotiecampagnes en activiteiten in de het centrum of op een bedrijventerrein, die individueel niet haalbaar zijn maar collectief wel meer bezoekers en klanten kunnen opleveren. Daarnaast zijn er voordelen die minder direct zichtbaar zijn, maar minstens zo belangrijk. Een ondernemersfonds maakt het mogelijk om een goed georganiseerd speelveld te creëren: een aanspreekpunt voor de gemeente, toegang tot relevante informatie, of ondersteuning bij subsidies. Dat zijn zaken die een individuele ondernemer vaak niet zelf aan toekomt, maar waar hij of zij wel van profiteert.

Daarnaast staat een even legitieme vraag, namelijk "what is in it for us?" Collectieve acties hebben vaker een indirect effect op het individu. Uiteindelijk zit de balans tussen individueel en collectief ook in samenspel: het fonds moet tastbare voordelen kunnen bieden, terwijl tegelijkertijd de gezamenlijke slagkracht wordt vergroot om grote maatschappelijk en economische uitdagingen aan te pakken. Zo ontstaat er een krachtig systeem dat de lokale economie en de leefbaarheid van de gehele gemeenschap moet versterken.

We willen met deze conclusie en overwegingen niet voorbijgaan aan de kritische geluiden en de (soms moeilijke) gesprekken die de afgelopen maanden over het ondernemersfonds zijn gevoerd. Maar een alternatief zien we ook niet, behalve het laten bestaan van de huidige situatie.

In het voorstel voor de inrichting van het fonds is naar aanleiding van de gesprekken gekozen voor een voorstel met een verhoudingsgewijs wat lager tarief van €60 per €100.000 WOZ-waarde. Ten opzichte van de tussenrapportage (mei 2025) is de indeling in trekkingsgebieden aangepast, om het fonds de kans te geven zich te bewijzen en samenhang en samenwerking te laten ontstaan. Dat zal even tijd kosten. Voor de bedrijventerreinen zal dat het minst het geval zijn. Daar ligt een agenda die meteen ter hand kan worden genomen met de middelen uit het fonds. Voor het andere grote trekkingsrecht zal dat begeleiding en inzet vergen (die het fonds zelf kan organiseren). Ook voor dit trekkingsrecht denken we dat er in 2026 al resultaten te zien kunnen zijn, omdat een aantal enthousiaste partijen het voortouw zal nemen in het doen van projectvoorstellen.

Met de centrummanagementorganisaties is het voorstel dat zij de beschikking krijgen (als trekkingsrecht) over de middelen die vanuit het ondernemersfonds voor hun werkgebied ter beschikking komen. Het is aan de centrummanagementorganisaties hoe ze het budget uit dit trekkingsrecht relateren aan de budgetten uit de BIZ en reclamebelasting en hoe de budgetten te besteden of “terug te geven” aan de bijdrageplichtigen (door bijvoorbeeld hun huidige tarieven aan te passen). Maar dat is aan hen.

Op basis van dit beeld achten we de komst van een ondernemersfonds Meierijstad per 1 januari 2026 haalbaar en de kans dat het ondernemersfonds vervolgens een succesvolle praktijk opbouwt groot is.